

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/201/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519200730
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7519200730.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Táne Veščíčikovej v spore žalobcu R Collectors s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábregie 8A, IČO: 50 094 297, proti žalovanej P. X., A.. XX.X.XXXX, W. Q., O. XXX/XX, o zaplatenie 2.941,22 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 3. júna 2019 č.k. 20Csp/67/2019 - 71 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 2.941,22 eur s príslušenstvom z titulu nároku na doplatenie neuhradených splátok k úveru. Zároveň vyslovil, že stranám náhradu trov konania nepriznáva.

2. Súd tak rozhodol o nároku žalobcu zo zmluvy o úvere č. 1594475827 uzavretej medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu Poštová banka, a.s. dňa 11.6.2015, ktorú pohľadávku z uvedenej zmluvy voči žalovanej žalobca nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávok.

3. Vychádzal pritom zo zistenia, že sumu úveru poskytnutého žalovanej vo výške 3.000 eur mala žalovaná uhradiť v 60-tich mesačných splátkach v hodnote 80,30 eur, ktorú povinnosť na plnenie porušila. Mal tiež za preukázané, že listom zo dňa 4.1.2016 veriteľ (právny predchodca žalobcu) vyzval žalovanú na úhradu pohľadávky vo výške 350,83 eur, pozostávajúcej z omeškanej splátky vo výške 308 eur, poplatkov vo výške 36,15 eur a poistného 6,68 eur a zároveň žalovanú vyzval, aby dlžné splátky uhradila v lehote 15 dní od doručenia výzvy s upozornením, že inak bude zosplatnený celý dlh. Pretože k zaplateniu splátky nedošlo, veriteľ uplatnil nárok na zosplatnenie celého dlhu v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka ku dňu 1.2.2016. Právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru pre nezaplatenie splátky v mesiaci 09/15, ktorá bola splatná dňa 15.9.2015, čo mal súd prvej inštancie za preukázané z výzvy sa splatenie dlžnej čiastky úveru ku dňu 5.1.2016 (č.l. 29).

4. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách § 52, § 53 Občianskeho zákonníka, prihliadajúc na podmienky vyhlásenia predčasnej splatnosti dlhu pri spotrebiteľských úveroch vyplývajúcich z § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka a plynutie premlčacej doby podľa § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že premlčacia doba v prípade uplatnenia nároku veriteľa na predčasné zosplatnenie dlhu začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre ktorú sa stal ročným celý dlh, keď v prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy môže

dodávateľ uplatniť právo na zosplatnenie dlhu najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Uzavrel, že v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka premlčacia lehota na uplatnenie nároku na úhradu predčasne zosplatneného záväzku začala plynúť odo dňa zročnosti tej splátky, pre ktorú bola uplatnená predčasná splatnosť dlhu, t.j. od odo dňa 16.9.2015 začala plynúť 3-ročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na súde a premlčacia doba uplynula v pondelok dňa 17.9.2018. Nakoľko žaloba bola na súd podaná dňa 1.2.2019, a teda po uplynutí premlčacej doby, súd žalobu zamietol z dôvodu premlčania práva zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré nie je možné platne priznať v súdnom konaní, v zhode s § 54a Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 5.12.2018.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP dôvodiac, že žalobca bol v konaní neúspešný a žalovanej žiadne trovy konania nevznikli ani si žiadne trovy neuplatnila, preto rozhodol tak, že stranám náhradu trov konania nepriznal.

6. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v § 365 ods.1 písm. f), písm. h) CSP, teda že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie alebo, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovie a žalovanú zaviazže na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalobca argumentoval tým, že súd nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, nakoľko podľa § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba od zosplatnenia úveru. Tvrdil, že vyhlásenie predčasnej splatnosti predstavuje zmenu záväzku čo do termínu splatnosti, ktorá sa týka celého úveru. Výklad súdu, ktorý sa týka premlčania, podľa žalobcu odporuje ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúceho trojmesačnú lehotu po splatnosti splátky, preto premlčanie je potrebné aplikovať z hľadiska zročnosti celého dlhu, a nie jednotlivých splátok. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu Prešov. Žalobca tvrdil, že ak by žalobca mal povinnosť vyhlásiť predčasnú splatnosť len do zročnosti najbližšej nasledujúcej splátky, musel by čakať, kým bude dlžník v omeškani s viacerými splátkami (minimálne tromi), a takýto výklad veriteľa znevýhodňuje. Žalobca je toho názoru, že ustanovenia o ochrane spotrebiteľa majú prednosť pred všeobecným ustanovením o vyhlásení predčasnej zročnosti dlhu a z toho titulu sa vzťahuje na daný prípad aj iný výklad plynutia premlčacej doby.

7. Žalovaná bola v odvolacom konaní nečinná.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a contrario, v rozsahu danom § 379, § 380 ods.1, 2 CSP z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné. Rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

9. Namietané odvolacie dôvody neboli naplnené. Súd prvej inštancie vykonané dôkazy náležite vyhodnotil podľa § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, podajúc výklad právneho posúdenia skutkového stavu podľa relevantných hmotnoprávných zákonných ustanovení. Zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade so zmyslom a účelom aplikovanej zákonnej úpravy.

10. S dôvodmi napadnutého rozsudku sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods.2 CSP), keďže ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dopĺňa:

11. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

12. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

13. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

14. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

15. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka, účinného od 5.12.2018 premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

16. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, je dlžník povinný uhradiť každú splátku k dohodnutému termínu. Splatnosť jednotlivých splátok neovplyvňuje splatnosť celého dlhu. Premlčanie podľa § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka, sa viaže na jednotlivé splátky, nie však na celý dlh. V prípade, ak niektorá splátka nie je včas zaplatená, môže byť dohodnutá, či prípadne stanovená rozhodnutím, tzv. strata výhody splátok. Predčasnú splatnosť peňažného záväzku v prípade spotrebiteľských zmlúv môže veriteľ vyvolať za podmienok stanovených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, jednostranným právnym úkonom. Ak toto právo nevyužije, dlh sa bude premlčovať odo dňa zročnosti jednotlivých splátok. Situácia sa zmení, ak veriteľ účinne uplatní zosplatnenie celej pohľadávky naraz. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka, má vo vzťahu k § 101 Občianskeho zákonníka, povahu špeciality, rovnako povahu lex specialis má ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, vo vzťahu k § 565 Občianskeho zákonníka.

17. Podľa § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka, v prípade tzv. zosplatnenia dlhu pre splátky splatné v budúcnosti, premlčacia lehota začne plynúť odo dňa zročnosti tej nesplnenej splátky, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Ak totiž veriteľ právo na zosplatnenie inak v budúcnosti splatného dlhu nevyužije, jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne odo dňa splatnosti každej z nich; ak veriteľ účinne uplatní zosplatnenie celého dlhu, pre zvyšok dlhu, ktorý mal byť pôvodne zaplatený v splátkach, začína plynúť premlčacia lehota od splatnosti tej nesplnenej splátky, v dôsledku ktorej k uplatneniu predčasnej splatnosti dlhu došlo. Nejedná sa teda o ktorúkoľvek predtým nesplnenú splátku, ale len tú, pre ktorú veriteľ využil právo na zosplatnenie dlhu.

18. V konaní nebolo sporné, že nárok uplatnený v konaní vychádzal z práva žalobcu na úhradu záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v dôsledku jeho predčasného zosplatnenia. Medzi stranami sporu bolo dohodnuté právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, na uplatnenie nároku na predčasnú splatnosť záväzku v prípade porušenia povinnosti žalovanej na riadnu a včasnú úhradu splátok. Nebolo spochybnené, že potom, čo žalovaná svoju povinnosť porušila, veriteľ Poštová banka, a.s. uplatnil nárok na predčasné zosplatnenie dlhu, a dlh sa stal splatným 1.2.2016. Obsahu listinných dôkazov (výzva na čl. 29 spisu) zodpovedá záver súdu, že veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru pre nesplnenie v poradí 9-tej splátky, splatnej 15.9.2015. Práve vo vzťahu k uvedenej splátke boli splnené zákonné podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, na zosplatnenie záväzku ku ktorému došlo v mesiaci február 2016, keď k zosplatneniu mohol veriteľ pristúpiť až po troch mesiacoch od omeškania s úhradou splátky, pre nesplnenie ktorej žiadal o splnenie celého zostatku dlhu podľa § 565 Občianskeho zákonníka.

19. Odvolací súd zastáva názor, že § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, v kontexte s § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné vykladať tak, že v prípade, ak veriteľ účinne využije svoje právo v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka tým, že vyzve dlžníka na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, začína plynúť premlčacia lehota odo dňa zročnosti tej nesplnenej splátky, pre nesplnenie ktorej veriteľ právo na zosplatnenie celého nezaplateného dlhu využil. To znamená, že premlčacia doba pre v budúcnosti splatné splátky nemôže plynúť odo dňa nesplnenia akejkoľvek inej splátky.

20. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že premlčacia doba začala veriteľovi plynúť od splatnosti splátky splatnej dňa 15.9.2015, a pokiaľ žalobca uplatnil nárok na neuhradené a zosplatnené splátky dlhu na súde dňa 1.2.2019, stalo sa tak po uplynutí trojročnej premlčacej doby, z ktorých dôvodov nemožno žalobcovi nárok priznať (§ 54a Občianskeho zákonníka). Aj keď niet pochyb, že predpokladom zročnosti celého dlhu je úkon veriteľa, ktorým u dlžníka uplatní predčasnú splatnosť dlhu, zákonná úprava nijako nešpecifikuje, kedy nastáva splatnosť záväzku, vo vzťahu ku ktorému bolo právo na predčasné zosplatnenie uplatnené. Právna úprava vymedzuje iba podmienky, za ktorých môže veriteľ toto svoje právo využiť, a v záujme odstránenia právnej neistoty v § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka presne špecifikuje, od splatnosti ktorej splátky začína plynúť premlčacia doba pre zosplatnený dlh. Námietky žalobcu o tom, že v rozpore so zákonom došlo k posunu začiatku plynutia premlčacej doby pred okamih splatnosti všetkých omeškaných splátok nasledujúcich po splatnosti prvej z nich, nereflektujú právnu úpravu. Fakt, že v záujme ochrany práv spotrebiteľov zákonodarca stanovil ako podmienku zosplatnenia omeškanie s úhradou dlhu viac ako tri mesiace, na tejto skutočnosti vyplývajúcej zo zákonnej úpravy § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka, nič nemení. Naopak, úplne jednoznačne špecifikuje tak pre potreby veriteľa, ako aj dlžníka - spotrebiteľa moment, od ktorého plynie premlčacia lehota na riadne a včasné uplatnenie nároku na súde.

21. Zo všetkých dôvodov, ako i z dôvodov ako ich uviedol súd prvej inštancie, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, vrátane vecného správneho výroku o trovách konania.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo procesne úspešnej žalovanej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli a procesne neúspešný žalobca na ich náhradu nemá právo.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania

len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).